

1. TDK'nın "Güncel Türkçe Sözlük" sayfasında "KAR" sözcüğünün anlamına baktığımızda karşımıza aşağıdaki bilgiler geliyor:

Sözlük Seç
▼
🔍

GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK

kar

isim

Atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak düşen su buharı: "Kıştı, yerler iki karış kar tutmuştu." - **Tarık Buğra**

kâr

(kâ:rı), Farsça kâr

1. **isim** Alışveriş işlerinin sağladığı para kazancı.
2. **isim** İş.
3. **isim, mecaz** Yarar, fayda:
Bundan benim hiçbir kârım yok.
4. **isim, ekonomi** Üretim faktörlerinden biri olan girişimcinin üretimden aldığı pay.
5. **isim, ticaret** Maliyet fiyatıyla satış fiyatı arasındaki fark.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerin hangisi yanlıştır?

- A) Bu iki sözcüğün yazılışları aynı ama anlamları farklıdır.

C) Sözcüklerin cümle içinde kullanımına yer verilmiştir.

B) "Kar" sözcüğünün yalnızca bir anlam vardır.

D) Bu iki sözcüğün tüm anlamları isim özelliği taşır.

2. İnsan ilişkilerinde başarılı olabilmek, duygusal zekânın en temel göstergesidir. Coleman'a göre bir başkasının duygularını idare edebilmek gibi ince bir ilişki sanatı, öncelikle kendi duygularını idare edebilmeye ve duygudaşlığın doğru yapılmasına bağlıdır. İyi bir sosyal izlenim bırakanlar, kendi duygu ifadelerini izlemekte becerikli ve sosyal ilişkilerinde sürekli ince ayar yapabilen kişilerdir.

Bu metindeki "ince ayar yapabilen" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sahip olduğu özellikleri korumaya çalışan
- B) Güç bir durumdan kurtulmak için çaba gösteren
- C) Duygularını bir kenara bırakıp düşünen
- D) Olayların istenilen doğrultuda gelişmesi için girişimde bulunan

3. Daktilo, 19. yüzyılda Amerika'da bulundu. Daktilonun ilk örneklerine "tipograf" adı verilmişti. Tipograf, 1829 yılında W. Burt tarafından yapılmıştı. Bu makinenin birçok parçası tahtadandı. Harfleri bulabilmek için yazı yazanın bir çerçeve üzerindeki kolu çevirmesi gerekiyordu. 1868 yılına doğru, daha gelişmiş modeller yapıldı. İlk daktilo makinesini satın alanlar arasında yazar Mark Twain de vardı.

Bu metinde "daktilo" ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Daktilonun yaygınlaşmasıyla yazmanın hız kazandığına
- B) İlk örneğinin birçok parçasının ahşaptan olduğuna
- C) İlk örneklerine önceleri farklı bir isim verildiğine
- D) Belli bir zamandan sonra daha gelişmiş modellerinin çıktığına

4. Sesteş sözcükler, yazılışları ve söylenişleri aynı olan fakat anlam olarak birbirinden farklı olan sözcüklerdir. Örneğin, “Ben âşıkım el göğüste yüz yerde / Gel efendim del sînemi yüz yerde / Yaralarım göz göz oldu yüz yerde / Demem yaram ne yararır o yâra” dizelerindeki altı çizili olan “yüz yerde” sözcük grupları, farklı anlamda kullanılmış sesteş sözcüklere verilebilecek en güzel örneklerdendir.

Bu açıklamaya göre,

O kış, ara tatilde dedemleri ziyaret etmek için Ilgın'a gitmiştik. Dedem tam bir kaplıca hastasıydı. Onu ne zaman I
ziyarete gitsek önce asmasında yetiştirdiği kazlardan bize II III
mangal yapar, sonra da üzerimizdeki duman kokusu git-sin diye bizi kaplıcaya götürürdü. Şimdi düşünüyorum da gerçekten yaşamış olduğum en güzel zamanlar, dedemle geçirmiş olduğum anlarımış. Bu yüzden büyüklerimizin kıymetini bilmeli ve onları çok sevmeliyiz.

IV

metindeki altı çizili sözcüklerden hangisi sesteş değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. • Kayserili Efe Karakaya, 2020 yılında İtalya'nın Sardunya Adası'nda düzenlenen Avrupa Açık Yüzme Şampiyonası'na katıldı.
• 50 metre kurbağalama stilinde birinci oldu.
• Efe Karakaya, kurbağalama stilinde dünya rekoru kırdı.

Bu üç cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru ve eksiksiz bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2020 yılında İtalya'nın Sardunya Adası'nda düzenlenen Avrupa Açık Yüzme Şampiyonası'na katılan Kayserili Efe Karakaya, 50 metre kurbağalama stilinde dünya rekoru kırarak birinci oldu.
B) Kayserili Efe Karakaya, 2020 yılında İtalya'nın Sardunya Adası'nda düzenlenen Avrupa Açık Yüzme Şampiyonası'na katılarak birinci olup dünya rekoru kırdı.
C) 2020 yılında İtalya'nın Sardunya Adası'nda düzenlenen ve 50 metre kurbağalama stilinde birinci olan Kayserili Efe Karakaya, Avrupa Açık Yüzme Şampiyonası'na da katılıp dünya rekoru kırmıştır.
D) Kayserili Efe Karakaya, 2020 yılında İtalya'nın Sardunya Adası'nda Avrupa Açık Yüzme Şampiyonası'na katılarak 50 metrede birinci olduğu için dünya rekoru kırmıştır.

6. Ural-Alтай dil ailesine bağlı, sondan eklemeli dillerden biri olan Türkçe, sondan eklemeli diller arasında en gelişmiş ve sözcük türetmeye en uygun olanıdır. Bu konu hakkında çağımızın en önemli dil bilimcilerinden biri olan Belçikalı dil bilimci Johan Wanderwalle'nin “Farklı dil gruplarına ait birçok dili incelediğim hâlde şimdiye kadar hiçbir dilde beni Türkçedeki karmaşık cümle yapıları kadar büyüleyen bir yapıya rastlamadığımı söyleyebilirim. Biraz duygusal olmama izin vererseniz, bazen kendime ‘Keşke Chomsky de gençliğinde Türkçe öğrenmiş olsaydı.’ diyorum. Eminim, o zaman çağdaş dil bilim, İngilizceye göre değil, Türkçeye göre şekillenmiş olurdu.” sözü Türkçenin ne kadar önemli bir dil olduğunu gözler önüne sermektedir.

Bu metinden,

- I. Ural-Alтай dil grubuna bağlı sondan eklemeli birden fazla dil vardır.
II. Türkçe, sondan ek getirilerek sözcük türetilen en gelişmiş diller arasındadır.
III. Johan Wanderwalle, Chomsky'e göre dil bilim alanında daha başarılı biridir.
IV. Çağdaş dil bilim, Chomsky tarafından İngilizceye göre şekillendirilmiştir.

numaralı yargıların hangileri çıkarılamaz?

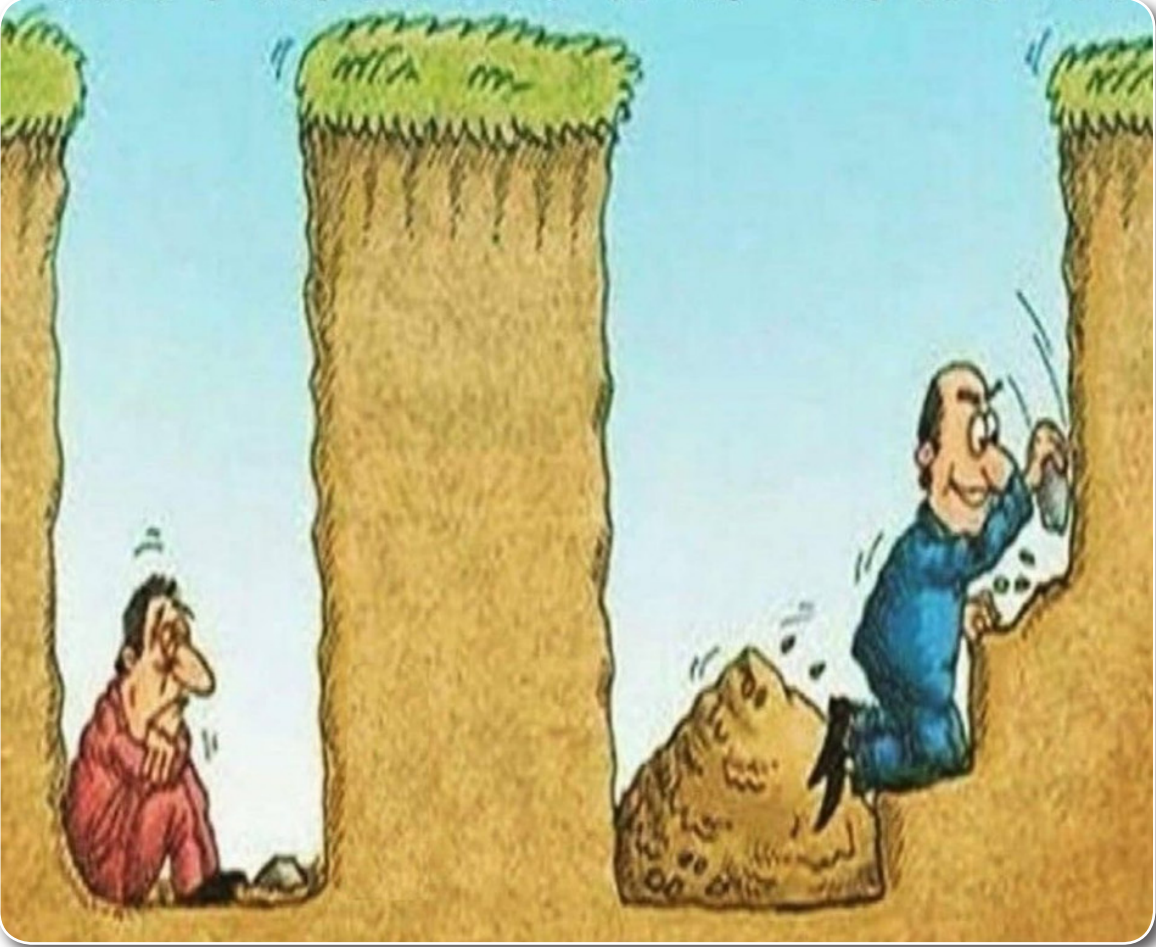
- A) I ve III. B) Yalnız II.
C) Yalnız III. D) Yalnız IV.

7. I. Keşfettikleri bu lezzeti önce ailesi ve arkadaşlarıyla paylaşırlar. Daha sonra 1940'ta Dünya Lezzetler Fuarı'nda açtıkları standta bu mayalı keki tüm dünyaya tanıtırılar.
II. İzmir' de yaşayan bir çift, Ayşe Kaya ve eşi, her zaman yaptıkları kek tarifinde bir değişiklik yapmak isterler ve hamuru kabartmak için kek hamuruna maya eklerler.
III. Günümüzde pastanelerin vazgeçilmez lezzeti olan, neredeyse tüm pasta çeşitlerinin ana malzemesi olan ve tüm dünyada sevilen kabarık kekin hikâyesi böyledir.
IV. Sonuç, oldukça tatmin edici ve farklıdır. Hamurun mayalanması sonucunda kek artık daha kabarık, gevrek ve lezzetlidir.
V. İşte kabarık ve gevrek kek, tüm dünya ile bu şekilde tanışmıştır. Bu tanıtım sonrasında Ayşe Kaya'nın yaptığı kekin ünü yayılmaya başlar, mayalı kek yapan yeni yeni pastaneler açılır.

Numaralanmış cümlelerle mantık akışına göre anlamlı bir metin oluşturulmak istenirse sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) II – IV – I – V – III B) II – IV – I – III – V
C) III – II – I – V – IV D) III – II – IV – I – V

8.

Bu görselde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Çok çalışmak tek başına sizi yorar ve size hiçbir faydası dokunmadan ömrünüzü kısaltır. Başarıya ulaşmak için çok çalışmaktan fazlasına ihtiyaç vardır, aksi durumda dünya üzerindeki milyonlarca insanın olduklarından daha başarılı olmaları gerekirdi.
- B) Hayatın anlamını yitiren, umudunu da yitirir; umudunu yitirenin de bir amacı kalmaz. Hayatı anlamlı kılmayı amaç edinmiş insanların, en karamsar zamanlarda bile çözüm üretme gayreti, onları ayakta tutan ve başarıya götüren tek yoldur.
- C) Olumsuz bir sonuca varma ihtimali yüksek olan durumlarda karamsarlık, olumsuz sonuçlara hazırlıklı olmayı sağlar. Buna karşın aşırı iyimser olmak, hazırlıksız yakalanmaya ve hayal kırıklıklarına yol açar. Bunu dengelemek çok önemlidir.
- D) Kişi için en yüksek başarı, doğarken getirdiği yetenek ve zekâ kapasitesini sonuna kadar kullanabilmesidir. Bu açıdan baktığımızda başarı, kişiden kişiye farklılıklar gösterir. Bunun için bir kişinin yetenekli olduğu bir alandaki üstün başarısı, diğerini başarısız yapmaz.

9.

İnternet ortamında nelere dikkat etmemiz gerektiğiyle ilgili verilen görsel ve konuşmalara göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) İnternette kullandığımız şifreleri kimseye paylaşmamalıyız.
- B) Sınırsız internetimiz varsa her programı bilgisayarımıza indirmeliyiz.
- C) Arkadaşlık istekleri içinden sadece tanıdıklarımızı kabul etmeliyiz.
- D) Siber zorbalık karşısında büyüklerimizden yardım istemeliyiz.

10. Özellikle son yıllarda teknolojinin gelişimiyle iletişim araçlarının sayısında çok hızlı bir artış yaşanmıştır. Gelişen bilgisayar altyapısına paralel olarak sosyal ağlar, bireyler için gündelik yaşamın vazgeçilmez araçları durumuna gelmiştir. Sosyal ağlar, günlük hayatımızın niteliğini artırırken kişiler arası iletişimin etkinliği açısından ciddi sorunlar ortaya koymaktadır. Sanal dünyada gün geçtikçe daha fazla vakit geçirmeye başlayan bireyler yalnızlaşmakta, sanal dünyada kurulan "yapay" ilişkiler, gerçek dünyadan kopuk olduğu için sonuçta mutsuz bireyler ortaya çıkmaktadır.

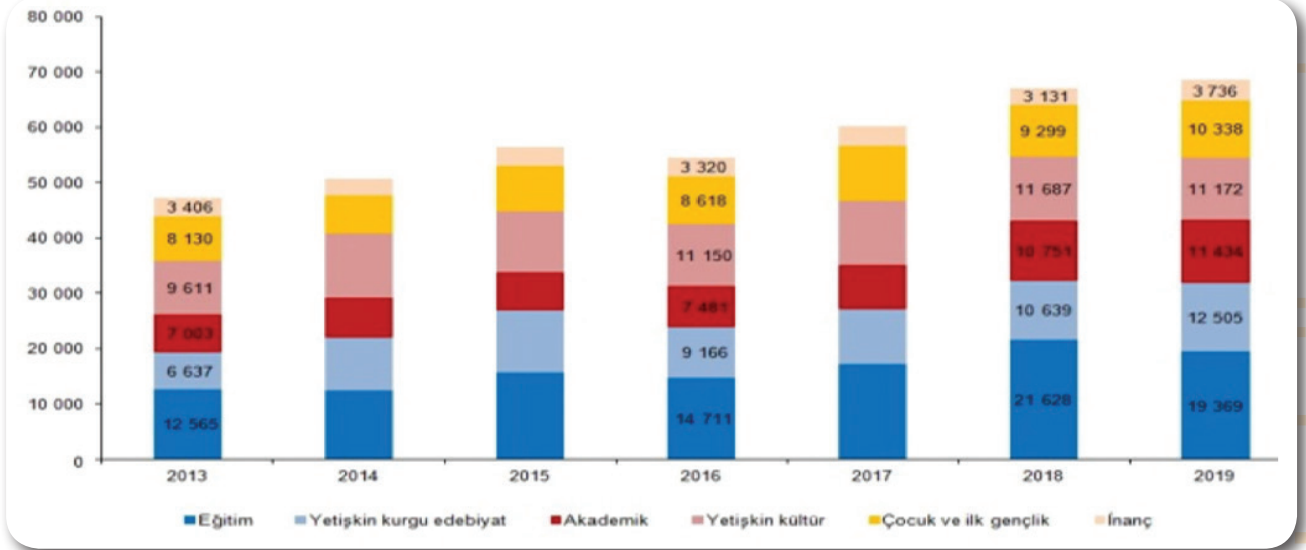
Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu metinde anlatılmak istenenle aynı doğrultuda değildir?

- A) İletişim çağında yaşamamıza rağmen geleneksel ilişkilerin giderek kaybolmasıyla birbirine gittikçe yabancılaşan bir toplum içerisinde yaşıyoruz.
- B) Doğallığın yerini yapaylığa, gerçek olanın yerini sanala bıraktığı günümüzde, yaşanan hızlı değişim ve dönüşüm, bireyi toplum içinde yalnızlaştırmakta ve yabancılaştırmaktadır.
- C) Sanal dünya bireye, tamamen kendi istediği kişiliği sunabilme gibi bir özgürlük tanımakta. Bu anlamda, birey kendini gerçek hayata, doğru hazırlayabilmektedir.
- D) İletişim kurma yeteneği ne kadar iyi ise kişisel mutluluk o oranda artmakta, tersi durumda ise iletişim kopuklukları, çatışmalar, anlaşılma problemleri ortaya çıkmaktadır.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç içinde verilen kavrama uygun bir örnek yoktur?**

- A) Toprağı kazmaya çalışıyordu işçiler ama bu iş onları zorlayacak gibiydi. (isim-fiil)
Elinize birer kazma alarak bahçeyi iki saat içinde kazacaksınız. (kalıcı ad)
- B) İşler sarpa sarmaya başlayınca bizi bir telaş almıştı. (isim-fiil)
Tabaklarda sarmalar, kızartmalar, tuzlu ve tatlılar yerlerini almıştı. (kalıcı ad)
- C) Gümrükte çıkışı yapılan tırlar, Bulgaristan'ın yolunu tutuyordu. (isim-fiil)
Stadın çıkış kapısını bulamayan konuk takım taraftarları vardı. (kalıcı ad)
- D) Bu kadar ağır işler yapma, sağlığına dikkat etmelisin. (isim-fiil)
Bu işi şimdiye kadar çoktan yapmamız gerekiyordu. (kalıcı ad)

12. Aşağıda kitapların konusuna göre yayın sayıları verilmiştir. 2013-2019

Bu bilgilerden yola çıkarak aşağıdaki cümlelerden hangisinin yanlış olduğu söylenebilir?

- A) Yayımlanan kitap sayısında 2016 yılı dışında bir düşüş yaşanmamıştır.
- B) İnanç kitapları en az 2013 yılında, en çok 2018 yılında yayımlanmıştır.
- C) Yayımlanan türlerin çoğunluğunu eğitim kitapları oluşturmaktadır.
- D) Son iki yılda yayımlanan akademik kitap sayısı önceki yıllara göre artmıştır.

13. Ön yargı, bir yere kadar insanın kendini koruma içgüdü-süyle hareket etmesini sağlayan bir bakış açısı. Ama bir yere kadar... Yargılamaya geçen o ince çizgi, alışkanlıklar devreye girdiğinde insanı toplum dışına itmeye ne kadar da hazırdır. Az konuşuyorsa içe kapanık değil, küstah olmalı elbette; çok konuşuyorsa dışa açık değil, gereksiz samimi olabilir. Sakin ve yavaş görünüyorsa tembel olmalı, başka ne olabilir ki? Bu, nasıl baktığımızla ve neyi görmek istediğimizle doğru orantılı değil midir? Bir de başka açıdan bakalım, karşımızdakini istediğimiz kalıba sokma sevdamızı hatırlayalım. Evet, insanlar böyledir! Dile getireni de getirmeyeni de. Toplulukları oluşturan damarlar bunlar değil mi? Benzerlikler, aynı düşünceler, aynı bakış açıları, benzer tarzlar...

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama
- B) Öyküleme
- C) Tartışma
- D) Betimleme

14. Zarf fiiller; fiil soylu sözcüklerden türetilen, cümlede zarf tümleci olarak kullanılan ve genellikle yüklemi durum veya zaman yönünden belirten fiilimsilerdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf fiil, yüklemi farklı yönden belirtmiştir?

- A) Ahmet, hayatı boyunca kimseye minnet etmeyerek ekmeğini taştan çıkarmıştı.
- B) Hedeflerimize giden yolda durmadan, düşe kalka ilerlemeye çalışıyorduk.
- C) Bütün gün o kadar çok koşuşturmuştu ki kafasını yastığa koyar koymaz uyudu.
- D) Alkışların eşliğinde yerinden kalkıp kendinden emin şekilde kürsüye ilerledi.

15. Güneş; kaldırım kenarındaki menekşe, unutmabeni ve süsenlere dokunup karşı binadaki açık pencereye yüzünü dönmüştü.

Bu cümlelerin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Özne – nesne – zarf tümleci – yüklem
B) Nesne – dolaylı tümleç - özne – zarf tümleci – yüklem
C) Nesne – zarf tümleci – dolaylı tümleç – yüklem
D) Özne – zarf tümleci – dolaylı tümleç – nesne – yüklem

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de”nin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Konuyu tam anlamasak da konu hakkında fikir sahibi olmuştuk.
B) Hüzün dolu olduğu sözlerinden de rahatlıkla anlaşıyordu.
C) Bu anlayış da bir insanın bize faydalı olacağını ummak, hayalciliktir.
D) İki şehir arası yolcu taşıyan minibüsler, ayakta yolcu almıyordu.

17. I. Öğretmen, odasına doğru ilerlerken sınıf başkanını gördü.
II. Sağa ola sataşarak, bir işle uğraşmayarak mı gelişmeyi düşünüyorsun?
III. Bu kadar sessizlik, ki gerçekten aşırı bir sessizlik vardı, hayra alamet değil.
IV. Entelektüel, yerinde saymayıp heybeyi sürekli dolduran insandır.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde virgül, aynı işlevde kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) I ve IV. D) II ve IV.

18. Ömer Seyfettin, 1914'te yazdığı Millî Şiirler başlıklı yazısında dilin gittikçe sadeleştiğine, “aruz”un ihmal edildiğine temas ederek Recaizade Ekrem ile Aka Gündüz’ün ilk şehit pilotlarımız üzerine yazdığı şiirlerini karşılaştırıyor. Ekrem Bey’in “Vatan ey fikr-i âsmân-peymâ” dizesiyle başlayan “Tayyarecilerimiz” başlıklı şiirini halkın anlamayacağını fakat Aka Gündüz’ün “Yaşayan Ölüler” başlıklı “Gökte bulutlara bir yoldaştınız” dizesiyle başlayan şiirini ise herkesin anlayacağını yazıyor. Yazısının devamında Ömer Seyfettin şöyle diyor: “Millî şiirler, millet için yazılır; bir zümre için yazılmaz.”

Bu metinde sözü edilen yazının türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makale B) Röportaj
C) Sohbet D) Fıkra

19. Ünlü Ressamların Önemli Eserleri ve Teknikleri

Vincent Van Gogh

Sürekli artan deliliğine rağmen gerçekliğin kendi bakış açısı tarafından az deforme olmuş hâlini resmeder. Resimlerinde keskin fırça darbeleri ve altın orana uygun olarak oluşturduğu spiraller genellikle ön plana çıkar. Van Gogh aynı zamanda iyi bir gökyüzü ve doğa gözlemcisi olduğundan eserlerinde yıldızların ve çiçeklerin oldukça detaylı olduğunu görürsünüz.

Pablo Picasso

Kübizmin en başarılı örneklerini yaratan Picasso, bu yüzden resimleri en kolay tanınan sanatçılardandır. Kübizm gereği, çizdiği vücutlardaki bariz anormallikler ve yamuk yamuk - çarpık simgeler ressamı ele verecektir.

Salvador Dali

Sürrealizmin en güzel örneklerini vermiş olan sanatçının eserleri, ilk görüşte bir rüya tasviri çağrışımı yapacaktır. Eriyen saatler, anormal uzuvlara sahip canlılar, gerçeklikten uzak simgeler gördüğünüzde o resmin sahibinin Dali olması olasılığı oldukça yüksektir.

Claude Monet

Ekspresyonizm akımının öncülerinden olan Monet'nin tabloları genellikle bir manzaranın kendi gözünden yorumu ile resmedilmiş hâlidir. Resimlerinde genellikle doğa, manzara gibi natürmort temalar seçer ve insan figürlerine mümkün olduğu kadar az yer verir ya da insan figürleri detaysız olur.

Ünlü resamlara ait resimlerinde kullandıkları teknikler hakkında bazı bilgiler kutucuklar içinde verilmiştir.

Bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki tablolardan hangisi Salvador Dali tarafından yapılmış olabilir?

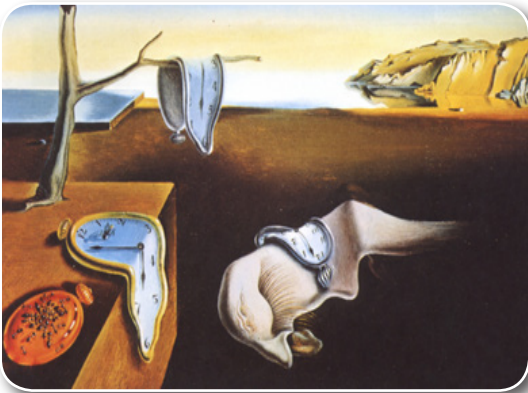
A)

B)

C)

D)

20.

Renklerin İnsan Psikolojisine ve Davranışına Etkisi

Günümüzde renklerin insan davranışını ve psikolojisini önemli ölçüde etkilediği kesinleşmiştir. Kanada'da bir okulda yapılan deneyde, odaların renk ve ışık düzenlerinin değiştirilmesi ile bazı öğrencilerin zekâ düzeylerinin ve disiplin sorunlarının olumlu biçimde etkilendiği tespit edilmiştir. Araştırmalar insanların en çok mavi rengi sevdiğlerini, bunu kırmızı ve yeşilin takip ettiğini göstermektedir. Erkekler yeşil, deniz mavisi, turuncu ve koyu mor renkleri tercih ederken kadınlar firuze yeşili, açık mavi, pembe gibi açık-uçuk renkleri; çocuklar ise mavi, kırmızı, yeşil, sarı ve turuncu gibi canlı renkleri daha çok sevmektedirler.

Bir binada sarı renge boyanmış bir tavan, odayı daha yüksek; sarı renkli duvarlar ise daha geniş gösterir. Kliniklerin sıcak renklere boyanması, beyaz rengin hastalarda yarattığı hüznü duygusunu azaltır. Ayaküstü hazır yiyecek satan dükkânların duvarları iştah açtıran portakal rengine boyanırken yarış arabalarında kırmızı veya turuncu-sarı renkleri tercih edilir. Aslında bir renk olmayan, daha doğrusu renksizlik olan siyah da makam araçlarının klasik rengidir.

Farklı cinsiyet ve yaşlarda olan A, B, C, D ve E'nin yaşam ortamlarında kullandıkları renklerle ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- A kişisi, firuze yeşili perdeler ve turuncu çalışma masasına sahiptir.
- B kişisi, yeşil halı ve duvarlarda sıcak renklere sahip bir ofiste çalışmaktadır.
- C kişisi, hanımının isteği üzerine dükkânının duvarlarını portakal rengi boyatmıştır.
- D kişisi siyah arabaya binerken E kişisi turuncu arabayı tercih etmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) A kişisi, bir kız öğrencidir.
- B) B kişisi, hastanede çalışan bir erkektir.
- C) C kişisi, erkek bir manavdır.
- D) E kişisi, yarış arabasına binen bir kadındır.

Deneme Sınavını Hazırlayan Gruplar

DERS TÜRKÇE PAYLAŞIM VE ETKİNLİK GRUBU

TÜRKÇE VE EDEBİYAT ÖĞRETMENLERİ - YILMAZ AYDIN

TÜRKÇE ÖĞRETMENİM

BÜYÜK TÜRKÇE AİLESİ

Denemeyi Hazırlayanlar

Yenay Yılmaz, Yılmaz Aydın, Erhan Çapoğlu, Harun Gündoğdu, Bilhan Uğurlu, Ali Çağlar Kale, Hasan Önder, Uğur Baştan, Berna Gölğönül, Burcu Hızır, Emel Canpolat Oğuzhan, Mert Çakar, Suna Delibaş Ekici, Abdülkadir Uçkan, Ahmet Koç, Adnan Şahin.